

معجزات الهی در هنگام ولادت حضرت محمد (ص)

معجزات زمان تولد پیامبر اکرم (ص) بیشتر و عجیب‌تر از اتفاقات رخ داده در زمان دیگر انبیا (ع) است تا اینکه مردم را با این معجزات و امور خارق‌العاده آماده پذیرش امانت مهم الهی کنند.

همزمان با تولد و کودکی هر پیامبری، معجزات و امور خارق‌العاده‌ای در جهان اتفاق می‌افتد که هدف از آن، آماده ساختن مردم برای پذیرش ادعای بعدی آن پیامبر است.

به عنوان مثال زمانی که حضرت موسی (ع) متولد شد خداوند متعال به مادرش وحی کرد که او را روی تخته‌ای بگذارد و به آب اندازد و او چنین کرد و خداوند، موسی (ع) را در حمایت فرعون که هزاران کودک را از ترس متولد شدن موسی (ع) کشته بود پرورش داد و این یک امر خارق‌العاده محسوب می‌شود.

یا مثلاً حضرت عیسی (ع) بدون پدر متولد شد و در حالی که هنوز در گهواره بود با زبان فصیحی سخن گفت و از آینده خبر داد و این مساله معجزه ایشان در زمان نوزادی بود.

به این امور یعنی به معجزاتی که قبل و هنگام تولد هر پیغمبری اتفاق می‌افتد «ارهاص» می‌گویند.

توضیح بیشتر اینکه «ارهاص» در لغت به معنای آماده ساختن و محکم کردن است، و در اصطلاح، وقوع کارهای خارق‌العاده‌ای است که قبل از تولد، هنگام تولد و پیش از ادعای نبوت از سوی پیامبر، انجام می‌گیرد.

چون پیامبر گرامی اسلام (ص) بزرگترین پیامبر خداوند است که بر بشریت نازل شده و شریعت آن حضرت، کامل‌ترین شریعت الهی است، و از طرفی دیگر این شریعت کامل خداوندی تا قیامت زنده و پویا خواهد ماند و آخرین و کامل‌ترین عقاید، اخلاق و احکام را به همراه دارد لذا معجزات و ارهاصات زمان تولد پیامبر اکرم (ص) بیشتر و عجیب‌تر از ارهاصات دیگر انبیا بوده تا اینکه مردم را با این معجزات و امور خارق‌العاده آماده پذیرش امانت مهم الهی کنند.

با این توضیح روشن شد که هدف مهم «ارهاص» آماده کردن مردم برای پذیرش نبوت پیامبری است که قرار است متولد شود. مهمترین ارهاصاتی که قبل از تولد و همچنین هنگام تولد پیامبر عظیم‌الشان اسلام (ص) اتفاق افتاد - مطابق چند روایت نقل شده از حضرت امیرالمومنین علی (ع) و امام صادق (ع) چنین است:

از امام صادق (ع) روایت شده است که ابلیس تا هفت آسمان بالا می‌رفت و مسائل غیبی را گوش می‌داد و اخبار آسمان‌ها را می‌شنید، وقتی حضرت عیسی (ع) متولد شد او را از سه آسمان منع کردند و (بعد از آن) تا چهار آسمان بالا می‌رفت و چون حضرت رسول اکرم (ص) متولد شد او را از همه آسمان‌ها منع کردند و شیاطین را با تیرهای شهاب از درهای آسمان‌ها راندند.

صبح روزی که حضرت محمد مصطفی (ص) متولد شد، همه بت‌های عالم به رو بر زمین افتادند.

در آن روز ایوان کسری یعنی پادشاه عجم لرزید و ۱۴ کنگره آن افتاد.

در آن روز دریاچه ساوه که سال‌ها آن را می‌پرستیدند فرو رفت و خشک شد.

وادی سماوه که سال‌ها کسی آب در آن ندیده بود آب در آن جاری شد.

آتشکده فارس که هزار سال خاموش نشده بود در آن شب خاموش شد.

طاق کسری از میانش شکست و دو قطعه شد.

نوری در آن شب از طرف حجاز ظاهر شد و در عالم منتشر گردید تا اینکه به مشرق رسید.

در آن صبح، تخت همه پادشاهان وقت، سرنگون شده بود.

در آن روز، همه پادشاهان وقت، لال شده بودند و نمی‌توانستند سخن بگویند.

در آن روز، علم کاهنان از بین رفت و سحر ساحران باطل شد.

حضرت آمنه (ع) مادر گرامی حضرت رسول (ص) گفت: والله که چون پسر من متولد شد، دستهایش را بر زمین گذاشت و سر به سوی آسمان بلند کرد و به اطراف نظر کرد پس از او نوری ساطع شد که همه چیز را روشن کرد و به سبب آن نور، قصرهای شام را دیدم و در میان آن روشنی، صدائی شنیدم که می‌گفت: بهترین مردم را به دنیا آوردی، پس او را «محمد» نام کن.

در روایت وارد شده که شیطان در میان فرزندان خود فریاد زد تا همه نزد او جمع شدند و گفتند: چه چیز تو را اینچنین پریشان کرده است؟ گفت: وای بر شما! از اول شب تا به حال احوال آسمان و زمین را متغیّر می‌یابم، حادثه عظیمی در زمین واقع شده است که از وقتی که عیسی (ع) به آسمان رفته، مثل آن واقع نشده است، بروید و بگردید و تفحص کنید که چه امر غریب حادث شده است؛ پس متفرّق شدند و گردیدند و برگشتند و گفتند: چیزی نیافتیم. شیطان گفت که تحقیق این امر، کار من است. پس در دنیا جولان کرد تا به حرم (محدوده حرم در سرزمین وحی که بدون احرام نمی‌شود وارد آنجا شد) رسید، دید که ملائکه اطراف حرم را گرفته‌اند، چون خواست که داخل شود ملائکه بانگ بر او زدند پس برگشت و مانند گنجشکی کوچک شده و از جانب کوه حرا داخل شد، جبرئیل گفت: برگرد ای ملعون! گفت: ای جبرئیل، سوّالی دارم، بگو امشب چه اتفاقی افتاده؟ جبرئیل گفت: محمد (ص)، بهترین پیغمبران، امشب، متولّد شده است. پرسید که آیا مرا در او بهره‌ای هست؟ گفت: نه، پرسید که آیا در امت او بهره دارم؟ گفت: بلی، ابلیس گفت: راضی شدم.

از حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) روایت شده است که همه دنیا در آن شب روشن شد و هر سنگ و کلوخ و درختی خندید و هر آنچه در آسمان‌ها و زمین بود خدا را تسبیح گفت.

برخی منابع:

- فرهنگ معارف اسلامی، سید جعفر سجادی، ماده ارهاص
- کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد، علامه حلی، ص ۵۹۳
- تفسیر نمونه، آیت الله مکارم شیرازی، ج ۲۷، تفسیر سوره فیل
- منتهی الآمال، شیخ عباس قمی، قسمت معجزات پیامبر اکرم (ص)
- تفسیر کوثر، یعقوب جعفری، ج ۳، ص ۲۹۹
- کتاب ولادت رسول خدا (ص) و شرح زندگانی آن حضرت تا ازدواج با خدیجه
- کتاب دوران زندگی حضرت محمد صلی الله علیه و آله